

Forfatter: Jacobsen, Jørgen-Frantz

Titel: Udrag fra Nordiske Kroniker

Citation: Jacobsen, Jørgen-Frantz: "Nordiske Kroniker", i Jacobsen, Jørgen-Frantz: *Nordiske Kroniker*, 1943, s. 108. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-jacobjf_02-shoot-idm139956848342800/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Nordiske Kroniker

nærmest straalende Kaar, og der er ingen Tvivl om, at det økonomiske Liv i Norge førte en langt mere blomstrende Tilværelse end i Danmark. Dette skyldes naturligvis først og fremmest Konjunkturerne, men det kan ikke bebrejdes den dansk-norske Regering, at den ikke ivrigt støttede det norske Næringsliv efter Datidens merkantilistiske Princip.

Det maa indrømmes, at Regeringen ikke var nogen Ven af Datidens nationale Strømninger i Norge. Men den satte heller ikke Pris paa tilsvarende Bevægelser i Danmark. Regeringen var kosmopolitisk og havde — med Undtagelse af den Guldbergske Periode — grumme lidt Interesse for alt nationalt.

De nationalt vakte Kredse i Danmark forgudede Broderriget. For dem var Norge i mangt og meget et Ideal, som man med Beundring saa hen til. Medens den danske Bonde var sunket dybt i Afhængighed af Godsejerne, var den norske Bonde en fri Mand. Der kan næppe være Tvivl om, at dette Forhold blev en af de stærkeste Impulser til den Bondefrigørelse, som betød saa meget for Danmark. Medens det danske Samfund var gennemsyret af tysk Indflydelse, havde Norge tidlig en vaagen, paa én Gang nordisk og kosmopolitisk Borgerstand. Det er ikke noget Tilfælde, at den første Svale i det danske Sprogs Sommer kom flyvende fra Bergen.

Det er ikke nogen Overdrivelse, at Samtiden i mangt og meget betragtede Norge som Statens bedste og værdifuldeste Del. Oehenschläger henlagde Skuepladsen for nogle af sine betydeligste Tragedier til Norge. Grundtvig gik i 1814 ind for en desperat Kamp mod hele Evropa for at kunne bevare Forbindelsen med Norge. Han frygtede for, at Danmark ikke alene vilde kunne fortsætte sin Eksistens som nordisk Land.

Alt hvad Datiden kaldte dansk var i Virkeligheden dansk-norsk. Uden Norge som nordisk Rygstød vilde Danmarks nationale Fornyelse maaske slet ikke have fundet Sted. Saa betydningsfuld var Kongeriget Norges Stilling inden for den dansk-norske Union. Alligevel bliver Norge i denne Foreningstid med et bittert Ord kaldt Dansketiden. Hvorfor vil Nordmændene ikke indse, at de ikke har

mere Grund til at tale om en Dansketid, end Danskerne har at tale om en Norsketid? Hvorfor vil de ikke være stolte af, at de i sin Tid har betydet lige saa meget for Danmark, som Danmark har betydet for dem?

Siden 1814 har Norge og Danmark statslig gaaet deres egne Veje, og kulturelt har de hver for sig skabt noget nyt. Overfor den gamle dansk-norske Kultur staar nu en dansk-dansk og en norsk-norsk. I Danmark er denne Udvikling forløbet roligt, i Norge har den formet sig som en Kamp.

At Nordmændene nationalt ønsker at være sig selv, er der intet som helst mærkeligt i, det ønsker alle Folk. Det vilde være Stagnation, hvis de blev staaende ved Fælleskulturen. Men der er noget ravsuskende skævt i, at de identificerer denne Kultur, der lige saa meget er deres egen som den er Danmarks, med dansk Kultur. Og ikke mindre forkert er det, naar de, som saa ofte sker, ligefrem forsøger at se bort fra det Kapitel i deres egen Udvikling, som denne Kultur er. Intet Folk kan løbe fra sin Historie.

Hvis alt det, som i Norge er bygget paa Fælleskulturens Grund, pludselig blev taget væk, saa blev der ikke saa meget tilbage af Norge. Det samme gælder jo ogsaa Danmark. Hvorfor fornægte det?

Hvad skadeligt, hvad misligt er der i, at to af Naturen nærbestægtede Folk i Kultur og Civilisation staar hinanden saa nær som det danske og norske?

Fremtiden kan let gaa hen og blive saadan, at Norge og Danmark faar mere Brug for hinanden end nogen Sinde, netop i Henseende til Kultur. Nordisk Tankegang og Moral, nordisk Frihed og nordisk Humanitet ligger snart som en Ø i et Hav af Tvang og Terror. Skal denne Ø saa oven i Købet spaltes af en Konflikt, der udelukkende bunder i en Misforstaaelse af et tidligere Fællesskab?

Thi Grunden til den dansk-norske Konflikt er ikke at søge i Grønlandssagens Akter. Den ligger i Folkenes Historie. Det er denne Historie, man maa se at blive enig om.